పాము

— వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యం

పగబట్టిన పాము పగ తీర్చుకోనిదే ప్రాణం వదల దంటారు.

అటువంటి పామునైతే నే నెప్పుడూ చూడలేదు కానీ, పామువంటి పాపకాల రావు సంగతి మటుకు నాకు తెలుసు.

* * *

"ఆఫీసర్ పెళ్ళాన్ని అవిడకు మహా గర్వంగా ఉండేదిలే. జెనా జెట్టీల్లాంటి ప్యూన్‌ల దగ్గిర్నుంచి ఆఫీసర్‌తో సమండి వచ్చే పిల్ల గాళ్ళు కాంట్రాక్టర్ల దాకా అందరిని గడగడలాడించేది. కానీ, మనిషి మటుకు మహా చక్కనిదిలే. ఆఫీసర్ల పెళ్ళాలన్నా తలపొగరు అట్టే దిట్టంగా పెంచుకోలేదు. చాలాగ్గా ఉండేది. వాళ్ళ బంగళాకూ, నా గదికీ మధ్య ప్రహరీ గోడే అడ్డు. అవిడ కోసం, చక్కదనం రోజూ చూస్తుంటే— నిజం చెప్పద్దూ, నాకు అన్యాయంగా నోరూరుతుండేది. ఎప్పుడెప్పుడా, ఒక్కసారంటే ఒక్కసారి అని మనస్సు తహతహలాడేది. నా గది భలే లక్కీ గదిలే. నేను ఆ రూము తీసుకున్న తరవాత ఈ రెండేళ్ళలోనూ పక్క మేడలో దిగిన కుటుంబాలలోని అందమైన ఆడ దెవ్వరూ నా చేతినుంచి తప్పించుకోలేదన్న సంగతి మీకూ తెలుసుగా?"

టికెట్ కలెక్టర్ల గదిలో పాపకాల రావు ఉన్నాడంటే చాలు, డ్యూటీ ఉన్న టి. సి. అందరూ అతడిచుట్టూ చేరుతారు కబుర్లు వినడానికి.

పాపకాలరావు చెప్పేవన్నీ ఆడవాళ్ల కబుర్లే. తాను పనిమనిషి దగ్గిర్నుంచి షావుకారు చెంచయ్య కొత్త కోడలు దాకా ఎవరెవరిని ఎలా వలవేసి బుట్టలో పెట్టిందీ అతడు వివరించి చెబుతుంటే టి. సి. అందరూ చెవులు రిక్కించి వింటుండటం మామూలే.

ఈ రోజుల్లో ప్రతివారినీ ఆకర్షించేవి రాజకీయరంగంలో మోసాల గాథలూ, స్త్రీల సెక్స్ కథలేగా?

ఆయ నెవరో ఆఫీసర్ పెళ్ళాన్ని పాపకాలరావు ఎలా వలలో వేసుకున్నదీ వినటానికి పది పన్నెండు మంది టి. సి. లు కుతూహలంగా చూస్తూ కూర్చున్నారు.

"సరే! మొన్న ఆదివారం ఏమైం దనుకున్నారు? పొద్దున్నే ఏడింటికి నా గది ముందు నిలుచుని బ్రష్‌తో పళ్ళు తోముకుంటున్నాను. పక్కింట్లో ఆఫీసర్ గారి పెళ్ళాం పనిమనిషిని కాబోలు చెడామడా తిడుతోంది. పిట్టగోడ అవతలి నుంచి ఆవిడా, తిట్లుపడుతూ పెరడు ఊడుస్తున్న పనిపిల్లా నాకు కనిపిస్తూనే ఉన్నారు. ఆఫీసర్ పెళ్ళాం తిట్ల ప్రవాహంలో ఎందుకో క్షణ మాత్రం తల తిప్పి ఇటు చూసింది నా వేపు. బస్. అంతే! చటుక్కున కొట్టమన్నా కన్ను కొట్టాను."

టి. సి. లంతా నోళ్ళు తెరుచుకుని వింటున్నారు.

పాపకాలరావు అందరి వంకా చూస్తూ "అప్పు డేమయింద నుకున్నారూ?" అంటూ ప్రశ్నించాడు.

ఎవరూ పలకలేదు. ప్రతివారి మనస్సు — "ఏమైంది? ఏమైంది?" అంటూ పోరుపెట్టసాగింది.

పాపకాలరావు అందరివైపూ రెండు క్షణాలు చూసి తరవాత కథ సాగించబోతుండగా [illegible] మాలి రాజయ్య వచ్చి, "సార్!" అని అతడి చెవిలో ఏదో ఊదాడు.

పాపకాలరావు ముఖం క్షణంలో బల్బు లాగా సంతోషంతో వెలిగిపోయింది.

"నిజంగా? !" అన్నాడు.

"నిజం, సార్!" అభయ మిచ్చాడు రాజయ్య.

"ఎక్స్‌క్యూజ్ మీ, బ్రదర్స్. ఇప్పుడే వస్తాను" అంటూ పాపకాలరావు కుర్చీలోంచి లేచాడు.

"నాల్గో ప్లాట్‌ఫారం కనిపించిందా, రాజయ్యా?" అడిగాడు టి. సి. సోమేశ్వర్.

అతడి మాటలకు సమాధానంగా రాజయ్య చిరునవ్వు నవ్వాడు. పానకాల రావూ, రాజయ్యా టి. సి. ల గదిలోంచి బయటికొచ్చారు.

ప్లాటుఫారమ్ ప్రయాణీకులతో గిలగిలా పతూంది. విజయవాడ స్టేషన్ ప్రపంచంలో అతి పొడవైన స్టేషన్‌లలో ఒకటి అని ప్రసిద్ధి. భారతదేశంలో జాతీయ సమైక్యమంతా ఇక్కడి ప్లాటుఫారాల మీద ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆంధ్రులు, మలయాళీలు, కన్నడిగులు, బెంగాలీలు, పంజాబీలు, గుజరాతీలు, ఒరియాలు — ఒకరేం — ఎవరూ ఏరా అనేమిటి, దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలవారూ ఇక్కడ కనిపిస్తారు.

రాత్రి తొమ్మిదిన్నర అయింది. విజయవాడ స్టేషన్ మెర్క్యురీ లైట్లతో వెలిగిపోతూంది. కాఫీ, టీ, పేపర్లు అమ్మేవాడి కేకలతో, రైల్వే ఉద్యోగుల అరుపులు, ప్రయాణీకుల కబుర్లతో ప్లాటుఫారమ్ మారుమోగిపోతూంది.

"హైదరాబాద్ పాసెంజరులో చూసి వాలు, సార్ ... సెకండ్ క్లాస్‌లో ఎక్కి కూచుంది. వెంట ఎవరూ లేరు. ఒంటరిగానే ఉందాది. ఎంత చక్కగున్నాదో చెప్పలేను, సార్." రాజయ్య తాను చూసిన యువతి చక్కదనాన్ని గూర్చి వర్ణిస్తున్నాడు.

"హూఁ! పాసెంజర్ డిపార్చర్ టైమైంది. గుర్తుందా? ఇప్పటికే ఎన్నోసార్లు చెప్పావు" అన్నాడు పానకాల రావు కోపంగా. కోరికతో అతడి నరాలు గిలగిలా కొట్టుకుంటున్నాయి. అందగాడు కాకపోయినా పానకాలరావు ఆరడుగుల భారీ మనిషి. అతడితో సమంగా నడవటానికి రాజయ్యకు కష్టంగా ఉంది. సగంలో పరుగు జతచేసి అడుగులు వేస్తున్నాడు.

ఇద్దరూ నాలుగో నంబరు ప్లాటుఫారమ్ మీదికి వచ్చేటప్పటికి హైదరాబాద్ పాసెంజర్ కూత వేసి కదిలింది.

"చూడండి, సార్, చూడండి" అంటూ రాజయ్య కదులుతున్న రైలులో సెకండ్ క్లాస్ కంపార్టుమెంటు వైపు చూపించాడు.

పానకాలరావు చూశాడు. అతడి కళ్ళు జిగేల్ మన్నాయి. కిటికీ దగ్గర ఒక సుందరాంగి కూర్చుని ఉంది. ఆమె ముఖ కవళికలు చూడగానే ఆమె సంగతి ఇట్టే గ్రహించాడు పానకాలరావు. 'అత్తవారింట్లో సాధింపులు పుట్టింటికి వెళుతున్న బాపతో, లేకపోతే తలిదండ్రులకు చెప్పకుండా ప్రియుడి దగ్గరికి పారిపోతున్న బాపతో అయి ఉండాలి!'

> **జ్ఞానం**
>
> ఒకప్పుడు సమకూర్చుకున్న జ్ఞానం ఎప్పటికైనా పనికి వస్తుంది. దానికి పరిమితులు, పరిహద్దులు ఉండవు
>
> — టిండాల్

పానకాలరావు ఆలోచనల్లోంచి తెప్పరిల్లే లోగా రైలు స్పీడు అందుకుంది.

'అరెరె! ఎంతటి ఛాన్సు తప్పిపోయిందీ వేళ!' అతడి మనస్సు గిలగిలా కొట్టుకుంది. సరిగ్గా రెండు నెలల క్రితం ఇటువంటి బాపతు "పిట్ట"నేగా తాను బందర్లో పట్టుకుని మాయ మాటలు చెప్పి రూముకు తీసుకెళ్ళింది! ఆ పిట్టతో నాలుగు రోజులు గడిపి పొందిన అనుభవం మరిచిపోలేనిది!

వెళ్ళిపోతున్న రైలు వైపు తదేకంగా చూస్తూ రెండు నిమిషాలు నిలబడ్డాడు పానకాలరావు. తరవాత పక్కకు తిరిగి, "వెధవా? ఎటువంటి ఛాన్సు పోగొట్టేశావురా?" అంటూ కసురుకున్నాడు.

"నేనేం చేసేది, సార్ ... ఇప్పుడే చూశాను. చూడగానే మీకాడికి లగెత్తుకొచ్చాను" అన్నాడు రాజయ్య. పానకాల రావుకు పిట్టల్ని సప్లై చేస్తుంటూ లాభమేగా? కమిషన్ దొరుకుద్ది!

పానకాలరావు నీరుగారిపోయి అడుగులు వేస్తున్నాడు. అతడి వెనకాలే రాజయ్య. ఇద్దరూ ఒకటో నంబరు ప్లాటుఫారమ్ మీదికి వచ్చారు. పానకాల రావు జీవితంలో ఇటువంటి ఆశాభంగాలు అప్పుడప్పుడూ ఎదురవుతూనే ఉంటాయి. డీలాపడిపోతుంటాడు. మళ్ళీ "పిట్ట" దొరికే వరకూ నీరుగారిపోయి ఉంటాడు. మంచి పిట్ట దొరకకపోతే "పెంపుడు పిట్ట" లుండే వనానికి వెళ్ళి డబ్బిచ్చి కాలక్షేపం చేసి వస్తేనేగాని మళ్ళీ మామూలు మనిషి కాడు.

నీరసంగా నడుస్తున్న పానకాలరావు హఠాత్తుగా ఆగిపోయాడు. ప్లాటుఫారమ్ మీద ఒక బెంచీ మీద కూర్చున్న యువతిని చూసి నిర్ఘాంతపోయాడు. సందేహం లేదు. ఆమె సుమిత్రే! కాకపోతే ఇదివరకటికంటె చిక్కిపోయింది. తనను అవమానం చేసిన సుమిత్ర. తాను ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలనుకుంటూ ఇన్ని రోజులూ, నెలలూ, సంవత్సరాలూ ఎదురుచూసిన సుమిత్ర! అతడి కాళ్ళు కదలని ఆగిపోయాయి.

బెంచీమీద దుప్పటి కప్పుకుని కూర్చున్న ఆ యువతి కూడా ఆ క్షణంలో అతడిని చూసింది. బలహీనతతో పాలిపోయి ఉన్న ఆమె ముఖం ఎర్రబడింది. కళ్ళలో నిప్పులు కురిశాయి.

'సుమిత్రా! ఇన్నాళ్ళకు మళ్ళీ కనిపించావు. నా పగ తీర్చుకుంటాను' అనుకున్నాడు పానకాలరావు, మనస్సులో కసిగా.

ఇంతలో ఒక యువకుడు—ఆమె భర్త కాబోలు — చేతిలో ఫ్లాస్కుతో వచ్చాడు. "మిత్రా, ఇదుగో కొత్త పాలు" అంటూ ఫ్లాస్కు ఆమె చేతికిచ్చాడు.

పానకాలరావు గిరుక్కున అక్కడినుంచి కదిలి వెళ్ళాడు.

* * *

"ఏమిటండీ, మీరు మరీను? నన్నేదో పెద్ద పేషెంటులాగా చూసుకుంటున్నారేమిటి?" అంటూ సుమిత్ర చిరునవ్వుతో భర్త చేతిలోని హార్లిక్స్ గ్లాసు అందుకున్నది.

మెర్క్యురీ లైట్ల కాంతిలో సుమిత్రను, కాశీపతిని మార్చి మార్చి చూస్తున్నారు చుట్టుపక్కల వాళ్ళు. ఇంత చక్కని జంట ఎవరికైనా నేత్రపర్వంగానే ఉంటుంది. ప్లాటుఫారమ్ అంచున నిలబడి కబుర్లు చెప్పుకుంటున్న పెద్ద మనుషులు, అటూ ఇటూ బెంచీల మీద కూర్చున్న ప్రయాణీకులు, కొందరు అవతలగా కింద కూర్చున్న అరవ యాత్రికులు— అందరూ ఆమెవైపే దొంగ చూపులు చూస్తుండటం సుమిత్రకు ఒకింత ఇబ్బందిగా ఉంది.

కాశీపతికి ఇదేమీ పట్టలేదు. అతడికి సుమిత్రే లోకం!

"మిత్రా, నీ ఆరోగ్యం సంగతి నా కొదిలిపెట్టు. దుగ్గిరాల వెళ్ళాక మీ అమ్మగారికి నిన్ను అప్పచెప్పేంతవరకు నీ బాధ్యత నాదే. నేను చెప్పినట్లల్లా నువ్వు వినాల్సిందే. దట్సాల్" అన్నాడు కాశీపతి. ఆ క్షణంలో కాశీపతికి ఆ మధ్య హార్ట్ స్పెషలిస్ట్ సుమిత్రను పరీక్షచేసి తనతో చెప్పిన మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి. "చూడండి, మిస్టర్ కాశీపతి! మీ మిసెస్ హార్ట్ చాలా వీక్‌గా ఉంది. ఆవిడ కనీసం ఆరు నెలల పాటు పూర్తి విశ్రాంతి తీసుకోవటం చాలా ముఖ్యం. నేను రాసి ఇచ్చిన మందులు నియమం ప్రకారం వేసుకోవాలి. ఆమెను వెంటనే పుట్టింట్లో దిగబెట్టండి. ఫర్ హెవెన్స్ సేక్ మీరు మటుకు అడపాదడపా వెళ్ళకండి. అన్నింటి కంటే ముఖ్యం, ఆవిడ ఎటువంటి బరువు పనులూ చేయకూడదు. ఆమె కంటికి ఎటువంటి వాదోపవాదాలూ కనిపించకూడదు. ఎటువంటి ఆశ్చర్యకరమైన వార్తకాని, విషాద వార్త గాని హఠాత్తుగా వినకూడదు టేక్ కేర్!"

డాక్టర్ చెప్పిన మాటలు కాశీపతి సుమిత్రకు చెప్పలేదు. హార్ట్ బాగా వీక్‌గా ఉందని ఆమెకు చెప్పటం వల్ల ప్రయోజనం ఏముంది? ఆమె అనవసరంగా దిగులు పెంచుకుంటుంది. అందుకే డాక్టర్ పూర్తి రెస్ట్ అవసరమన్నాడని మాత్రమే చెప్పి పుట్టింటికి ప్రయాణం కట్టించాడు. ఏదేమైనా అన్ని సంగతులూ అత్తగారికే చెబితే ఆవిడే జాగ్రత్తలు తీసుకుంటుంది.

హైదరాబాద్ పాసెంజరు వెళ్ళినప్పటినుంచీ సుమిత్ర ముఖం ఏదోలా పాలిపోయి ఉండటం గమనించాడు కాశీపతి. మళ్ళా గుండెనొప్పి రాలేదు కదా? తనతో చెప్పలేక బాధపడుతున్నదో ఏమిటో?

"మిత్రా, గుండెనొప్పి మళ్ళీ వచ్చిందా?" అంటూ కాశీపతి పెట్టె తెరిచాడు మాత్రలకోసం.

"అబ్బెబ్బె! లేదండీ" అన్నది సుమిత్ర.

ఇందాక పానకాలరావుని చూసినప్పటి నుంచి మనస్సులో చెలరేగుతున్న తుఫాను సంగతి ఆమె భర్తతో ఎలా చెబుతుంది?

"పోనీలే. రెండు మాత్రలు వేసుకో." కాశీపతి ఆమె చేతిలో రెండు పసుపుపచ్చ మాత్రలు పెట్టి మంచినీళ్ళివ్వటానికి మరచెంబు తెరిచాడు.

ఇక తప్పదన్నట్లు సుమిత్ర భర్తవంక చిరునవ్వు నిండిన ముఖంతో చూసి రెండు మాత్రలు మింగింది. ఆమె నవ్వుతున్నప్పుడు బుగ్గల మీద చిరునవ్వు చిందిస్తుంటే. చిరునవ్వు నవ్వినప్పుడల్లా బుగ్గల మీద కనీ కనపడకుండా సొట్టలు పడుతుంటాయి.

సుమిత్ర చిరునవ్వు ముఖాన్నీ, బుగ్గల మీద సొట్టలనూ, నల్లటి నిగనిగలాడే నొక్కుల జుట్టునీ, లేత గులాబీరంగు శరీరాన్నీ చూసి కట్నం తక్కువైనా ఆమెనే చేసుకుంటానని పట్టుబట్టి తన కోర్కె నెరవేర్చుకున్నాడు కాశీపతి. కాశీపతి వంటి పెర్సనాలిటీ గల యువకుడిని చేసుకుంటున్నందుకు సుమిత్ర తెగ మురిసిపోయింది.

భర్త చేతిలోనుంచి మంచినీళ్ళ గ్లాసు అందుకుని తాగుతూండగా, "టికెట్ ప్లీజ్" అన్న మాటలు వినిపించి, ఏదో దయ్యం గొంతు విన్నట్టుగా ఉలిక్కిపడి ఇటు తిరిగింది.

ఎదురుగా పానకాలరావు టి. సి. డ్రెస్సులో నిలుచున్నాడు.

కాఫీ పాట్ [illegible] బల్లకి తీసి, అందుకొంచి రెండు [illegible] తీసి [illegible] కలిపి చేతి కిచ్చాడు.

[illegible]రావు రెండు [illegible] [illegible]. దగ్గరాలకు ఎక్స్‌ప్రెస్ [illegible].

"[illegible] [illegible] వెడతారా?" అని అడిగాడు పానకాలరావు.

'రాస్కెల్! ఏ ట్రెయిన్‌లో వెడితే వాడికెందుకు?' అనుకున్నది సుమిత్ర మనసులో కసిగా. తలఎత్తి పానకాలరావువైపు [illegible] చూసింది. సరిగా ఆ క్షణం లోనే పానకాలరావు తీక్ష్ణమైన చూపు లతో ఆమెను చూశాడు.

"అవునండీ" అంటూ టి. సి. ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పాడు [illegible].

"[illegible]" అంటూ [illegible] పానకాలరావు.

'స్కౌండ్రల్! ఆ రోజు నా చేతిలో తిన్న చెప్పుదెబ్బ ఇంకా గుర్తుంటే [illegible] ఉంటుంది. అందుకే వాడి [illegible] ఆ కోపం' అనుకుంది సుమిత్ర, మనస్సులో [illegible].

నాలుగేళ్ళ క్రితం తాను బి. ఏ. [illegible]లో ఉండగా జరిగిన సంఘటన సుమిత్ర మనస్సులో మెదిలింది. "రౌడీ" అని పేరు తెచ్చుకొంటూ [illegible] రోడ్డు మీద అడ్డొచ్చి [illegible] దా? అందుకే చెంప [illegible] పించింది తాను.

* * *

సావిత్రి, ఆమె [illegible], ఏ ఊరు వెడుతున్నారో, ఏ ట్రెయిన్‌లో వెడు తున్నారో తెలుసుకోటానికే టికెట్ చెక్ చేయటానికి వెళ్ళాడు పానకాలరావు. ఆ పని పూర్తి చేసుకుని తిరిగి టి. సి. [illegible] కొచ్చి కూర్చున్నాడేగాని, అతడి [illegible] క్రోధంతోనూ, [illegible] ఊగిపోతూంది.

'రోడ్డు మీద నా చెంప [illegible] [illegible] ఈ వేళ [illegible] [illegible]' అనుకున్నాడు మనస్సులో [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] తప్పు [illegible] [illegible]. [illegible] జంట [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

'నాలుగేళ్ళ క్రిందట [illegible] దెబ్బ ఇప్పటికీ చెంపమీద [illegible] ఉంది. ఆ బాధ పోవాలంటే, దాన్ని ఒక [illegible]గా ముద్దు పెట్టుకోవాలి. ఈ వేళ దాని మొగుడు ఎదుటే [illegible] ముద్దు పెట్టుకుంటాను. అప్పుడు గాని నా కసి తీరదు. చెంపమీద మంట తగ్గదు' అనుకున్నాడు పానకాలరావు మనస్సులో.

నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన సంఘటన అతడి కళ్ళ ఎదుట సినిమా రీలులాగా కదిలింది.

ఆ రోజు తాను, మిత్రులందరు [illegible] కాలేజి [illegible] [illegible]. అటు [illegible] వాడు "ఒరేయ్, నిన్న రాత్రి వసంత నాతో సినిమా కొచ్చిందిరా. ఒక చీటీ [illegible] [illegible]" అన్నాడు గొప్పగా.

"[illegible]? [illegible]. సినిమా టికెట్ ఖర్చు నా మీ[illegible] అనుకుని [illegible] ఉంటుంది" అన్నాడు శ్రీధర్ [illegible].

([illegible]) [illegible] "[illegible]. [illegible]? ప్రిన్సిపాల్ కూతురిని సినిమాకు తీసు కెళ్ళగలవా?"

"[illegible]? ఆ [illegible]. ఆవిడ [illegible] [illegible]. [illegible], పానకాలూ! ధైర్యముంటే [illegible] [illegible] చెప్పు" అన్నాడు శ్రీధర్ ఛాలెంజ్ చేస్తున్నట్లుగా.

సుమిత్ర [illegible] [illegible] వసంత [illegible] చెప్పింది. [illegible], [illegible], [illegible] ఉంటుంది.

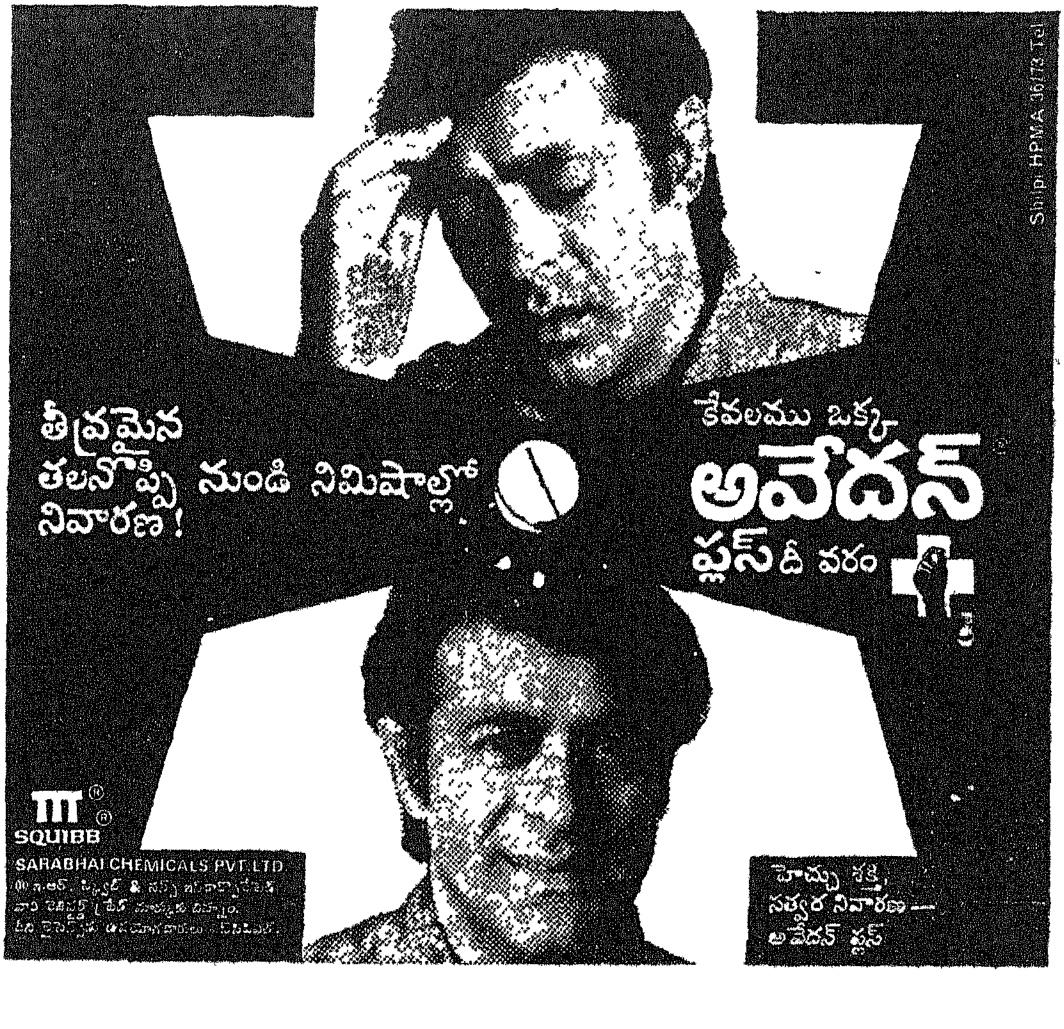

బంటిస్తే కంటు లేని పనిస్కలను చెందుకుపె అని అనుకొని ఆ త్రి అటుటు తను నిర్ణయం తీర్చుకున్నాడు తను.

"ఒప్, శ్రీధర్! అయితే, పందెం వెయ్యి. ఏమి కావాలి. నీ మిత్రుడైన సుమిత్రను నిన్నటిదాకా ఒక్కసారి ముద్దు పెట్టు కుంటాను" అన్నాడు తను.

శ్రీధర్ ఏమీ తగ్గలేదు. "ఓ కే. ఒక్కొక్క గనుక సుమిత్రను పక్కకేగా తీస్కెళ్తే, సినిమా పాస్ కి ఈ నెలంతా సినిమా ఖర్చు నాదే" అన్నాడు.

ఆ రోజు సాయంత్రం సుమిత్ర స్నేహితురాలిని రంగరాయ ఫిల్మ్ షో ఎక్కించి ఇంట్లో దిగబెట్టి ఒంటరిగా తిరిగి వస్తున్నది. రోజూ ఇంతే. కాలేజీ నుంచి సుమిత్ర, ఆమె ఫ్రెండ్ మాలతి కలిసి వస్తుంటారు. మాలతి ఇంట్లో దిగాక సుమిత్ర ఒంటరిగానే ఇంటికి వెళ్తుంది. ఏర్పాటు ప్రకారం ఇన్నాళ్లంత ఉత్సాహంతో పానకాలరావు, అతడి మిత్ర బృందం కూడా సైకిళ్ల మీద వెంబడిస్తూనే వచ్చారు.

సుమిత్ర లైబ్రరీ వీధి మలుపు తిరగ్గానే పానకాలరావు తయారౌతుంటూ వచ్చి ఆమెకు ఎదురుగా సైకిల్ నిలిపాడు. వీధిలో ఎవరూ లేరు.

హఠాత్తుగా అతడిని చూసి సుమిత్ర బెదిరిపోయి కెవ్వున కేక వేయలేదు. ఆమె ఒళ్లికి ఒక్కతే కూతురు. తండ్రి లేడు. గారాబంగా పెరిగింది. ధైర్యం ఎక్కువ. కాలేజీలో వసంతా వాళ్ళు పానకాలరావు ప్రాభవాన్ని గురించి గొప్పగా చెబుతుంటే సుమిత్ర మనస్సులో అతడిని అసహ్యించుకొంటుండేది. ఆ క్షణంలో ఆమె ముఖం కోపంతో కందగడ్డలాగా ఎర్రబడింది.

"హలో, సుమిత్రా!" అంటూ ఇకిలి నవ్వు నవ్వుతూ సైకిల్ దిగి రెండడుగులు ముందుకు వేశాడు పానకాలరావు.

"ఏయ్! మిస్టర్ ... మానర్స్ తెలియవా?" అన్నది సుమిత్ర తీక్ష్ణంగా.

"మానర్స్ సంగతి తర్వాతకు గాని, డియర్ — ఒక్క ముద్దివ్వు" అంటూనే పానకాలరావు ఆమెను పట్టి పట్టుకో బోయాడు.

సుమిత్రకు ఆ క్షణంలో కోపం, ధైర్యం ఆవహించాయి. మెరుపులాగా ఎడంకాలి కున్న హైహీల్స్ చెప్పు తీసి ఫెడీమని కొట్టింది!

పానకాలరావు దిమ్మ తిరిగిపోయాడు. కళ్ళు బైర్లు కమ్మాయి. అది క్షణం మాత్రమే. మరుక్షణంలో పులిలాగా గర్జించాడు. "యూ బిచ్" అంటూ ఒక్క ముందుకు రాబోయాడు. అతడి నోట్లోంచి మాట పూర్తిగా బయటకు రాకముందే మరొక చెంప చెప్పుతో ఛెళ్ళుమంది! ఈ దెబ్బతో పానకాలరావు తాలి అడుగు పడ్డాడు. ప్రపంచం గిరగిరా తిరుగుతున్నట్లనిపించింది. అల్లంత దూరంలో మిత్రుడి ప్రతాపం కళ్లారా చూడటానికి నిలుచున్న మిత్ర బృందం నిర్ఘాంతపోయింది!!

సుమిత్ర ధైర్యానికి దైవం కూడా తోడయ్యింది. పానకాలరావు తేరుకొని లేచే లోగా, దేవుడు పంపినట్లుగా ఎదురింటి తలుపు తెరుచుకుని ఎవరో ఒక ముసలా యన బయటికొచ్చాడు. ఆయన్ని చూడ గానే సుమిత్ర పరుగెత్తుకు వెళ్లి ఆయన వెనక చేరింది. "తాతగారూ, ఆ రౌడీ చూడండి" అన్నది వణికే గొంతుతో.

మూడో మనిషిని చూడగానే పానకాల రావులో ఒక్కసారిగా పిరికితనం చోర బడింది. మెరుపులాగా లేచి సైకిలెక్కి పారిపోయాడు.

పానకాలరావు కథంతా ఇప్పుడు గుర్తు కొచ్చింది.

'దాని మరునాడు సుమిత్ర కోసం కాలేజీలో వెదికాడు. ఆమె రాలేదు. వర సగా నాలుగు రోజులూ కాలేజీకి రాలేదు. ఏమైందో వాకబు చేయమని వసంతకు పురమాయించాడు. సుమిత్ర కాలేజీ మానేసి తల్లితో సహా స్వంత ఊరు దగ్గిరాలకు వెళ్ళిపోయిందని వసంత కబురు తెచ్చింది. ఆ తరవాత తాను, మిత్ర బృందం దగ్గిరాలకు ఒకసారి వెళ్లారు కూడాను. కాని, ఆమె ఇల్లు ఎక్కడో ఎవర్నని అడగటం? అసలే పల్లెటూరు. ఏ పనా వెకిలి వేషాలు వేస్తే వీపు తాషా మర్పా మోత మోగుతుందని స్నేహితులు భయపడటంతో వెనక్కి తిరిగొచ్చారు.

'చదువు పూర్తయి ఉద్యోగంలో చేర కూడా ఎక్కడైనా ఏదైనా రైల్లో సుమిత్ర కనిపిస్తుందేమోనని తను చూస్తూనే ఉన్నాడు. కళ్లలో దీపాలు పెట్టుకుని వెతుకుతూనే ఉన్నాడు. ఒక్కసారి దాన్ని బలవంతంగా ముద్దెట్టు కుంటేనగాని తన కోపం చల్లారదు! పగ తీరదు!!'

'సుమిత్రా? ఈసారి ఎలా తప్పించు కుంటావో చూస్తాగా' అనుకున్నాడు పానకాలరావు, కసిగా పిడికిలి బిగించి.

సరిగా ఆ క్షణంలో మైక్‌లో— "దయచేసి వినండి. కలకత్తా నుండి మద్రాసు పోయే జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ మరొక అయిదు నిమిషములలో అయిదవ నంబరు ప్లాటుఫారము మీదికి వచ్చును" అంటూ ఓ స్త్రీగొంతు వినిపించింది.

పానకాలరావు రిస్టువాచీ చూసు కున్నాడు. పదీ నలభై. 'వాట్ ఎ వండర్! ఈవేళ థర్టీనైన్ రైట్ టైమ్ కొస్తూందే!' అనుకుంటూ కుర్చీలోంచి లేచి బయటి కొచ్చాడు...

* * *

అయిదవ నంబరు ప్లాటుఫారము మీద జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ నిలబడి వుంది.

"మిత్రా, రెండు నిమిషాల్లో నేను చోటు చూసి వస్తాను. నువ్విక్కడే కూర్చో" అన్నాడు కాశీపతి.

"అరగంట ప్రయాణానికి వేరే చోటేమిటండీ? ఎక్కడో ఒక చోట నిలుచుంటే సరిపోదూ?"

"సరిపోదు! నీ ఒంటికి ఏంతమాత్రం అలసట పనికిరాదు. అండర్‌స్టాండ్!" అంటూ బయలుదేరాడు కాశీపతి.

భర్త వంకే చూస్తూ కూర్చుంది సుమిత్ర. ఈయనకు దూరంగా తను రెండు మూడు వెల లెలా గడపాలో అనుకుంటూ బరువుగా నిట్టూర్చింది. ఏనాడో తను చేసుకున్న పుణ్యం. అందుకే తనకు ఈ జీవితంలో కాశీపతి దొరికాడు!

అంతలో ఆమెకు అంత దూరంలో ఖాకీ యూనిఫారమ్‌లో పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ వస్తున్న పానకాల రావు కనిపించాడు. "ఏమండీ" అంటూ కొంచెం గట్టిగానే పిలిచింది సుమిత్ర.

ప్లాటుఫారమ్మీద అంత గోలలోనూ సుమిత్ర పిలుపు కాశీపతికి వినిపించింది. వెనక్కి తిరిగొచ్చాడు.

"పదండి. నేనూ వస్తాను. ఎక్కడో ఒక చోట ఎక్కచ్చు" అంటూ సుమిత్ర సూట్‌కేసు చేత పట్టుకుంది.

కాశీపతి భార్య ముఖంలో క్షణం పాటు చూసి, "సరే, పద" అంటూ సూట్‌కేస్ అందుకున్నాడు.

సుమిత్ర మనస్సులో ఏదో చెప్పలేని భయం బయలుదేరింది. ఈ కాన్స్టేబుల్

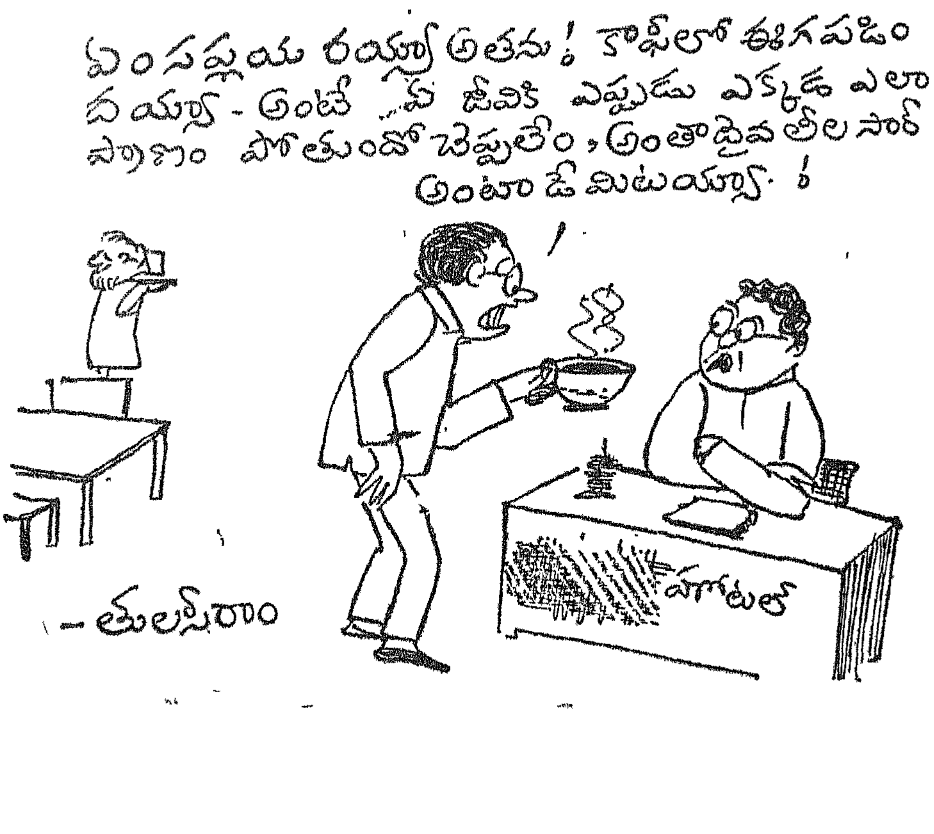

[illegible] పానకాలరావు రెండో [illegible] కనిపించాడు.

'కొంచం [illegible] పాత [illegible] తింటూంటం లేదు కదా? [illegible] కాదు. అప్పుడంటే పానకాలు [illegible] గాని, ఇప్పుడు నిష్ఫలంగా [illegible] అయిన్నాయి. పట్నంలో [illegible] ఉద్యోగం [illegible]?'

ఆ రోజు తాను పానకాలరావును చెప్పు [illegible] కొట్టిననాటి సంఘటన అంతా సుమిత్ర మనస్సులో మెదిలింది. '[illegible] ఆ [illegible] బయటికి [illegible]. దుర్మార్గుడు [illegible]! ఆ [illegible] అప్పు [illegible] వెళ్ళి అమ్మకు [illegible]. [illegible] పిరికి. సంగతి విని [illegible] చదివింది చాల్లే, పద పద మంటూ దుగ్గిరాలకు ప్రయాణం కట్టింది. ఛ! అంతా తన దురదృష్టం. యూనివర్సిటీలో ఎమ్. ఎ. చదవాలన్న తన కోరిక ఫలించనే [illegible]'

[illegible] సుమిత్ర [illegible] విసిరాడు. [illegible] ఆమెను రాసుకుంటూ [illegible] ప్రశ్నించాడు. సుమిత్ర [illegible] పక్కకు [illegible]ంది.

సుమిత్రకు [illegible] చెప్పలేని భయం [illegible]ంది.

దుర్మార్గుడు [illegible] ప్రమాదం [illegible] గదా?

[illegible] పానకాలరావు గురించి [illegible] అనుకుంది సుమిత్ర. ఛ! ఎందుకు అనవసరమైన [illegible]. [illegible] కాశీపతి ఎంతో మంచివాడు. అయినా, ఏ క్షణం ఎటువంటిదో చెప్పలేం కదా!

రైలు ప్రయాణం అరగంట. ఆ [illegible] తాము దుగ్గిరాలలో ఉంటారు. [illegible] కోసం అమ్మ స్టేషన్‌కు మనుషులను పంపిస్తుంది. దుగ్గిరాలలో పానకాల రావు తన నీడకూడా చూడలేడు.

"మిత్రా. . . ఈ పెట్టెలో ఎక్కువ ఖాళీగా ఉంది" అంటూ కాశీపతి రైలు చివరి పెట్టెలోని ఒక కంపార్ట్‌మెంటు దగ్గిర ఆగాడు.

మనస్సు ఆలోచనల్లో కొట్టుకుపో తున్నందున రైలు చివరకు వచ్చిన సంగతి కూడా గమనించలేదు సుమిత్ర.

సుమిత్ర కంపార్ట్‌మెంటు లోకి ఎక్కింది. లోపల ఒక ముసలావిడ పక్క కొద్దిగా చోటుంటే వెళ్ళి కూర్చుంది. కాశీపతి సూట్‌కేస్ తెచ్చి అప్పర్‌బెర్త్ పైన పెట్టాడు. సుమిత్ర చేతిలోంచి సంచెంబు అందుకుని సూట్‌కేస్ ఎక్కువే [illegible]. "మారూ వచ్చి కూర్చోండి" [illegible] ఉంగరం [illegible].

"[illegible]"

"[illegible]" అంది [illegible].

"[illegible]"

[illegible]!

"[illegible]" అన్నాడు కాశీ[illegible].

"ఓ. . . ఏమి" అంటూ [illegible] రావు మిగిలిన [illegible].

పానకాలరావు [illegible] సుమిత్ర [illegible] దుగ్గిరాల [illegible] దేవన్ని ప్రార్థించింది.

* * *

రాత్రి పది [illegible] గంటల [illegible].

చతుర్థి [illegible] ప్రకాశి[illegible].

జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ [illegible] ఆగింది.

[illegible] లాంటి రైలు [illegible] అయిన [illegible] చివరి పెట్టె [illegible].

[illegible] ఎక్కడా [illegible] గానే ఉంది.

దుగ్గిరాలలో జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ రెండు నిమిషాలు ఆగుతుంది.

కాశీపతి సూట్‌కేస్ చేతుల్లో పట్టుకుని కిందికి దిగాడు. సుమిత్ర మరచెంబుతో అతడి వెనకాలే దిగింది.

"ఉత్తరం [illegible] పంపించినట్లు లేదే" అన్నాడు కాశీ[illegible].

స్టేషన్‌లో గంట కొట్టారు.

వీళ్ళిద్దరు తప్ప రైల్లోంచి ఎవరూ దిగినట్లు లేదు. రైల్లో అంతా నిద్ర పోతున్నారు. గార్డు కూడా కిందకి దిగ [illegible] కుండానే ఈల వేసి [illegible] చూపిస్తున్నాడు.

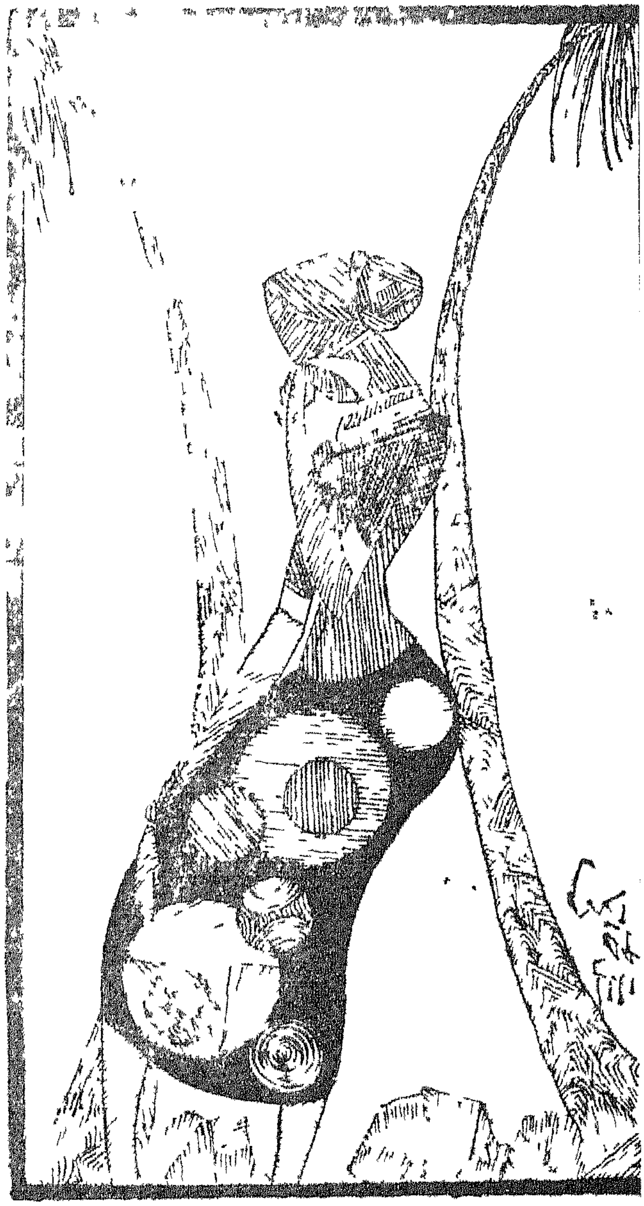

[illegible]

[illegible] —ఎ. [illegible] ([illegible])

[illegible] పానకాలరావు వీడలో [illegible] సంగతి పిల్లిద్దరికీ ఎవరూ [illegible].

[illegible] కూత వేయగానే పానకాల రావు [illegible] కాశీపతిని ఒక్క [illegible] తోశాడు. "సుమిత్రా, [illegible]?" అంటూ [illegible] లాగా సుమిత్రను [illegible] ఆమె [illegible] [illegible].

[illegible] — "మిత్రా నువ్వ .." అంటూ [illegible] కాశీపతి [illegible] రైల్లో ఎక్కడానికి పరుగెత్తాడు!

జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ మామూలు కంటే [illegible]గా బయలుదేరటంతో పానకాల రావుకు చివరి పెట్టె అందలేదు. అతడు భీతితో పరుగెత్తుతూ పెట్టె అందింది కదా అనే సంతోషంతో ఎగిరి లోపలికి దూకబోయాడు.

కానీ, పానకాలరావు చేసిన నేరానికి దైవం శిక్ష విధించ దలుచుకున్నాడు. అతడు పరుగెత్తుతూ ఎగిరి ప్లాట్‌ఫార్మ్ మీద దూకబోయి, జారి రైలుకూ, ప్లాటు ఫారానికీ మధ్య పడిపోయాడు. అతడి తల చక్రాల కింద పడి నలిగిపోయింది.

సుమిత్ర కోసం వచ్చిన మనుషులు చేతిదీపాల వెలుతురులో ఈ ఘోరం చూసి కేకలు వేయసాగారు.

బయలుదేరిన రైలు [illegible] శబ్దంతో ఆగిపోయింది. ★